

Loppuraportti

Sara Rigatelli

M.A. in Specialized Journalism 2018–2019

USC Annenberg School for Communication and Journalism

Vuosi Annenbergissa oli hieno, työntäyteinen ja täynnä kokemuksia. Opin paljon journalismista, elämästä ja Yhdysvalloista. Oli kiehtovaa asua vuosi maan länsirannikon todellisuudessa ja katsella maailman menoa siitä vinkkelistä.

Vaikka Los Angelesin stipendiaatille ei ole tarjolla pelkkää auringonpaistetta, suosittelen kalifornialaista tehotutkintoa kaikille, jotka haluavat päivittää osaamistaan ja ovat valmiita laittamaan itsensä likoon. Koululla on huikeat resurssit, joiden ansiosta se pysyy ajan hermolla journalismin, ansaintalogiikan ja teknologian kehityksessä.

Käyn raportissa läpi olennaisimmat seikat hakuprosessista, opinnoista, opiskelukulttuurista ja stipendivuoden arjesta. Jos kysymyksiä jää, kannustan kiinnostuneita olemaan yhteydessä!

Hakuprosessi

Kun sain säätiöltä tiedon valinnastani marraskuun alussa, en ehtinyt kauaa leijua pilvissä. Valmentautuminen yliopiston pääsyvaatimuksiin alkoi heti. Valehtelisin, jos sanoisin, ettei hakuprosessi ollut stressaava. Vaativin osio itselleni oli GRE-tasokoe, joka sisältyy useiden yhdysvaltalaisten korkeakoulujen hakukriteereihin. Koe mittaa matemaattista ja kielellistä päättelyä sekä taitoa kirjoittaa analyyttisesti.

Analyyttinen kirjoittaminen tulee toimittajalla selkäytimestä, mutta ellei ole nero akateemisessa englannissa ja hallitse lukion matematiikan oppimäärää, koe vaatii todellista paneutumista. On parempi olla ajattelematta sitä, onko algebralla ja geometrialla juurikaan väliä journalismiopintojen kannalta – ei ole – ja kerrata tosissaan. Itse tankkasin englannin tärppisanoja muun muassa GRE-podcastista ja matematiikkaa GRE-preppauskirjasta ja Magoosh-sovelluksesta. Käytin tähän kaikki töiltä liienneet tunnit noin kolmen viikon ajan. Onneksi koe on monivalintainen. GRE testaa yhtä paljon paineensieto- ja reagointikykyä kuin tietoja ja taitoja.

Englannin kielen TOEFL-testi oli helpompi, ja siihen tuli valmistauduttua automaattisesti GRE:n ohessa. Annenbergin vaatima pisteraja oli korkea (114/120), joskin rajasta ei kannata ottaa liikaa paineita, koska siitä on yleensä joustettu. Jäin käsitykseen, että käytännössä 100 pistettä riittää. Kehotan kuitenkin treenaamaan TOEFL-kokeen vastaustaktiikkaa, koska aikarajat ovat tiukat.

Joululomaan mennessä kokeet oli selätetty, ja pyhinä oli aikaa haaveilla tulevasta elämästä Los Angelesissa.

Tammikuussa edessä oli juttunäytteiden käännettäminen, suositusten hankkiminen, CV:n päivittäminen, motivaatiokirjeen kirjoittaminen ja muu hakulomakkeen täyttö, jonka deadline oli kuun lopussa. En suosittelen jättämään näitäkään viime tippaan, koska hakua varten tarvitsee yllättävän monta lippusta ja lappusta. Esimerkiksi oppilaitokset pitää saada lähettämään tutkintotodistukset suoraan USC:lle – englanninkielisinä. Amerikkalaiset ovat tarkkoja opintosuoritusten aitouden kanssa. Siksi tutkinnot pitää vielä erikseen verifioida ulkopuolisella firmalla hyväksymiskirjeen saavuttua. Tästä tuli yllättäviä lisäkuluja, kun verifiointifirmalle ei kelvannut Jyväskylän yliopiston alkuperäinen, englanninkielinen tutkintotodistukseni. Syy oli se, ettei englanninkielinen versio noudattanut rivi riviltä ja sana sanalta suomenkielistä versiota. Firma vaati käännettämään paperin uudestaan auktorisoidulla kääntäjällä. Näihin hakuvaiheeseen käännöksiin, verifiointeihin ja kokeisiin paloi itselläni jo yli tonni rahaa.

Koska USC joutui kuluneena vuonna keskelle noloa lahjusskandaalia, ennustan, että paperirumba saattaa olla jatkossa entistä tarkempaa. Myös Annenbergiin oli päässyt vääreennetyillä papereilla kuuluisan näyttelijän tytär opiskelemaan viestintää. Nippeleistä ei kannata stressata etukäteen, koska niitä ne ovat: nippeleitä. Jos jotain opin paikallisesta systeemistä, niin sen, että kaikki aina jotenkin järjestyy.

Hyväksymiskirje tuli maaliskuussa. Loppukevät meni viisumeita, asumiskuvioita ja lasten kouluasioita järkätessä niin Suomen kuin LA:n päässä. Kaliforniassa rokotus- ja terveystodistusten pitää olla tiptop, ennen kuin luokahuoneisiin on asiaa. Niinpä minä ja lapset jouduimme muun muassa käymään vesirokon vasta-ainetesteissä laboratoriossa. Omaa labratulostani USC:n opiskelijaterveydenhuolto ei lopulta hyväksynyt, mutta ulkomaalaisille opiskelijoille pakollinen (hintava) koulun terveysvakuutus kattoi uusintatestin paikan päällä.

Kesäkuun puolivälissä lensimme mannerten yli. Sitä ennen olimme tyhjentäneet Suomen-kodin vuokralaisia varten ja karsineet siinä sivussa mittavan määrän omaisuuttamme. Ennen muuttoa olin ostanut uuden läppärin vastaamaan Annenbergin teknologiavaatimuksia. Puhelimen hankin periltä. Molemmat valitsin Applen tuoteperheestä, koska tiesin, että Android- ja PC-tuntemus oli koululla vähäistä.

Opinnot

Kesä

Opiskelu alkoi heinäkuun alussa. Viime vuonna perehdytysjakso oli ensimmäistä kertaa seitsenviikkoinen neljän viikon sijaan. *Summer Digital Journalism Immersion* oli journalismin maisteriopiskelijoille tarkoitettu intensiivikurssi, jossa käytiin läpi perustaidot uutisen kirjoittamisesta ja radio- ja tv-editoinnista juttujen some- ja multimediaelementteihin ja koodaamiseen. Myös ideointia, juttuideoiden myymistä ja tiedonkeruuta sivuttiin. Joka arkipäivä noin 90 opiskelijaa – 60 Master of Science in Journalism -kandidaattia, 20 Specialized Journalism -kandidaattia ja 10 Specialized Journalism Arts -kandidaattia – istuivat jätäväksi ilmastoidussa auditoriossa tai pienryhmissä kuuntelemassa luentoja ja

tekemässä tehtäviä. Ajatuksena oli, että näin kaikki olisivat suht koht samalla viivalla, kun varsinaiset opiskelut alkaisivat. Tämä oli hyvä periaate, koska ihmiset tulivat journalismikoulutukseen hyvin erilaisista lähtökohdista.

Vaikka olin tehnyt työkseni jo suurinta osaa läpikäydyistä asioista, oli kiinnostavaa kuulla, miten journalismia opetettiin amerikkalaisittain vuonna 2018. Omasta fuksivuodesta oli vierähtänyt 20 vuotta, eikä kertaaminen ole koskaan pahasta. Jotkut katugallup-, uutis-, haastattelu- ja editointiharjoitukset olivat kieltämättä epämotivoivia, varsinkin kun tehtävää riitti joka illalle ja viikonlopulle. Mutta samalla tottui englanninkieliseen toimittamiseen – luova työ kun ei ole vieraalla kielellä helppoa. Kurssiin kuului myös kielioppikoe.

Tärkeä osa perehdytyskurssia oli ryhmätyö. Koska koulun erityisenä teemana oli viime vuonna kodittomuus, teimme 4–5 hengen ryhmissä juttupaketteja kodittomuudesta. Jokainen ryhmä ideoi, toteutti ja koodasi nettisivun, jossa oli tekstin lisäksi videoita, audioita ja infografiikoita. Omaan ryhmääni osui neljä alalla kokemattonta parikymppistä, joista kaksi ei käytännössä osallistunut projektiin. Kaksi muuta olivat onneksi työmyyriä. Olisin toivonut, kuten osa aiemmista suomalaisopiskelijoista, että meitä olisi jaoteltu edes karkeasti tasoryhmiin arpomisen sijaan. Näin kokeneemmat olisivat saaneet juttuprojekteista enemmän irti. Nyt aikaa meni paljon perusteista vääntämiseen, koska suurin osa ryhmäläisistäni ei ollut koskaan esimerkiksi haastatellut ihmisiä. Joka tapauksessa tehtävänanto itsessään oli mielekäs ja hyödyllinen. Päädyimme tekemään ehdotuksestani jutun siitä, mitä kodittomille tapahtuu, kun he kuolevat.

Uutta oli kesällä 2018 myös se, että jokaisen piti valita vähintään kaksi lisäkurssia Summer Immersionin lisäksi. Minusta oli erinomaista, että jo kesälukukaudella oli opintoja, joissa menttiin pintatasoa syvemmälle. Itse valitsin dokumentti- ja featurekurssit, ja olin molempiin erittäin tyytyväinen.

Dokumenttikurssia vetänyt Dan Birman on yksi koulun tunnetuimmista opettajista, joka tekee parhaillaan dokumenttia Netflixille. Hänen *Visual Literacy and Introduction to Documentary Storytelling* -kurssillaan jokainen suunnitteli, kuvasi ja editoi muutaman minidokkarin. Tein henkilökuvan papista, joka auttaa yksinäisiä, kuolevia ihmisiä heidän viimeisinä hetkinään. Nautin kuvaamisesta ja leikkaamisesta paljon. Käytin samaa materiaalia ryhmämme kodittomuusprojektissa ja perehdytyskurssin editointiharjoituksissa. Pyrin ekonomiseen työtapaan, jossa mahdollisimman monta koulutehtävää sai tehtyä yhdellä iskulla. Useimmat jatkoivat Birmanin opissa tavoitteenaan tehdä lopputyönään pitkä dokumentti. Itse en halunnut sitoutua koko vuodeksi aikaa syövään dokkariprojektiin. Tähän toki vaikutti se, että olen Suomessa töissä tv-toimituksessa ja halusin stipendivuoteni kokeilla nimenomaan asioita, joita ei olisi Suomessa mahdollisuus kokeilla. (Useimpien dokumentti ei sitä paitsi valmistunut vuodessa.) Mutta jo kesäkurssista sai paljon irti, ja suosittelen dokumenttiopintoja lämpimästi. Sivuhuomiona mainittakoon, että osa kurssilaisista hakeutui myöhemmin elokuvakoulun dokumenttipuolelle, koska he kokivat Birmanin liian vanhan koulukunnan edustajaksi. Nuoret dokumenttien suurkuluttajat olivat hanakoita haastamaan perinteistä ilmaisua, mukaan lukien objektiivisuuden ihannetta.

Kesän toinen valinnainen kurssini oli Diane Winstonin *Introduction to Long-Form and Narrative Journalism*. Sain kurssilla lentävän lähdön englanniksi kirjoittamiseen, koska Winston editoi armottomasti. Winstonilla on opettajana hurja maine (ja syystäkin), mutta myöhemmin muistelin hänen auktoriteettiaan lämmöllä. Kännykän räplääminen oli oikeasti kielletty, ja koko luokka keskittyi kulloiseenkin aiheeseen, toisin kuin monilla muilla kursseilla. Tunneilla vieraili kiinnostavia kirjoittajia.

Kesäjakson pidentämisellä tavoiteltiin ainakin sitä, että ryhmätyön toteuttaminen helpottuisi. Kun päälle tuli kaksi lisäkurssia, kokonaistyömäärä oli todennäköisesti sama kuin edellisinä vuosina ellei isompi. Pidän tätä mallia kuitenkin parempana kuin aiempaa pelkkää Summer Immersion -rutistusta.

Syksy

Oli ihanaa, kun omat, oikeat opinnot viimein alkoivat elokuun puolivälissä. Massaopetus jäi taakse, ja sai olla itse vastuussa aikatauluistaan ja valinnoistaan. Käytännössä syyslukukausi jatkui suoraan kesälukukauden perään. Niiden välissä oli vain viikonloppu.

Syksyn hausimpia kurssejani oli *Coding and Programming for Storytelling*. Vaikka minusta ei tule koodaria eikä ollut tarkoituskaan, oli mielenkiintoista opetella nettisivujen logiikkaa. Koodaus oli mukavan konkreettista muiden journalististen projektien lomassa: työnsä tulokset ja virheet näki heti. Kävimme läpi HTML:n, CSS:n ja JavaScriptin perusteet, joiden pohjalta koodasin kurssityökseni taiteellisen sivun kansallispuistoista. Opettaja Keith Plocek oli niin mukava, että pyysin hänet *thesis*-komiteani puheenjohtajaksi.

Toinen innostava kurssi oli *Hands-on Disruption: Experimenting on Emerging Technology*. Se keskittyi virtuaaliodellisuuden, lisätyn todellisuuden ja yhdistetyn todellisuuden mahdollistamaan tarinankerrontaan. Kurssia veti innokas Robert Hernandez, joka on VR-piireissä kohtuullisen tunnettu. Olin jo Suomessa ollessani käynyt Hernandezin kanssa Skype-keskustelun, koska hän valikoi kurssinsa osallistujat. Journalistien lisäksi hän toivotti joukkoon tervetulleeksi insinöörejä, graafikoita, elokuvantekijöitä, PR-opiskelijoita ja pelinkehittäjiä. Tavoitteena oli, että kaikki oppisivat toisiltaan. Oppimisprosessi eteni yhdessä kokeillen ja improvisoiden, mikä teki siitä raskaan mutta kiinnostavan. Hernandez kiinnitti erityistä huomiota tuntien ulkopuoliseen hengailuun, joka sai porukan hitsautumaan paremmin yhteen.

Kehitimme VR- ja AR-kokemuksia kodittomuudesta, joka on LA:ssa valtavan yleistä. Koulutimme muun muassa ryhmän kodittomia käyttämään 360-kameraa ja kuvaamaan arjestaan materiaalia, josta teimme 360-videoita. Al Jazeera English julkaisi niistä parhaat somekanavillaan, jossa ne saivat melkein pari miljoonaa katselukertaa. Oma pääprojektini oli tarina kodittomasta Jenniferistä, jonka löysin yhdestä LA:n puistoista. Yhdessä työparini, intialaisen insinöörin Chaitin, kanssa teimme Snapchatiin AR-linssin, jolla pystyi ”astumaan” Jenniferin teltan sisään ja kuulemaan hänen selviytymiskeinoistaan. Kuvasimme Jenniferistä myös hologrammivideon, jota oli tarkoitus käyttää yhdistetyn todellisuuden Magic Leap -laseissa, mutta se jäi prototyypin asteelle. Jenniferin kautta pääsin tutustumaan elämään,

josta en tiennyt juuri mitään. Koko projekti oli erittäin palkitseva. Siihen voi tutustua [tästä linkistä](#).

Syyskuussa pääsin Robert Hernandezin ja oman aktiivisuuteni ansiosta koulun rahoittamana Online News Association -konferenssiin Teksasin Austiniin. Reissu oli inspiroiva. Tämänvuotisessa ONA-konferenssissa *Homeless Realities* -juttupakettimme oli muuten ehdolla yhdessä palkintokategoriassa. Kesällä se palkittiin jo kahdella LA Press Club Awardsilla.

Syksyn muut kurssit olivat avartavia, mutta eivät aivan yhtä tasokkaita. *Visual Journalism* -kurssilla valokuvasin, käsittelin kuvia ja tein videoita. Kurssin sisältö ei ihan vastannut mainostettua opintosuunnitelmaa ja oli siksi pienoinen pettymys. Petrasin silti visuaalisia taitojani. Draamakoulun puhekurssi *Public Speaking as Performance: A Course for Non-Actors* poikkesi myös hieman etukäteiskuvauksesta. Kurssilla keskityttiin odottamani improvisaation ja heittäytymisen sijaan enemmän oikeaoppiseen puheen kaavaan. Hioimme puheen formaattia ja muistisääntöjä ja pidimme puheita. Meillä oli myös teoriakokeita. Joukko oli nuorin koko vuoden kurssiporukoistani, useimmat vain 19- tai 20-vuotiaita, ja olin ryhmän ainoa *grad student*. Siksi pääsin jo elämänkokemuksella ja tv-toimittajan rutiinilla esiintymisharjoituksissa pitkälle, enkä joutunut ehkä tarpeeksi epämukavuusalueelle, jota olin lähtenyt kurssilta hakemaan. Kurssilla oli kuitenkin hauskat hetkensä, ja sain kurkistaa nuorten opiskelijatovereiden sielunelämään. Sain myös hyödyllisiä neuvoja esimerkiksi siihen, miten amerikkalaisyleisöä kannattaa eurooppalaisena lähestyä (yksi vastaus: rahan kautta). Pakko huomauttaa, että opettajan oma esiintyminen tuntui välillä olevan tärkeämmässä roolissa kuin oppilaiden, mutta ehkä tämä ei ole draamakoulussa tavatonta!

Molemmissa kursseissa oli se hyvä puoli, että niihin osallistui opiskelijoita laidasta laitaan eikä muita journalisteja. Pääsin siten näkemään USC-opiskelijoiden arkea eri perspektiivistä.

Lopputyön alullepanon lisäksi Specialized Journalism (SJ) -ohjelman pakollisen osuuden muodosti syksyllä *Critical Thinking: The Art and Science of Not Getting Fooled*. Kurssissa oli potentiaalia, mutta käytännössä sain vähiten irti juuri tästä ja kevään *Reporting Decisions* -kurssista. Se johtui siitä, että SJ-ryhmällämme oli lopulta aika vaatimaton kokemus alasta. Suuri osa tuli suoraan koulun penkiltä, eikä kyseessä ollut aito *mid career* -ryhmä. Keskustelu haahuili helposti kaukana journalismin käytännöistä, ja jouduin toimimaan usein professorin pyynnöstä ”työelämän edustajana”. Yllätyin, kuinka moni ei itse asiassa halunnut ollenkaan toimittajaksi. He olivat hakemassa journalistin taitoja hyödyntääkseen niitä esimerkiksi bloggarina, vloggarina, someinfluensserina tai PR-työssä. Yksi aikoi lääkäriksi, mutta halusi oppia kirjoittamaan lääketieteestä kansantajuisesti. Joukossamme oli myös aikuisviihdetähti, joka halusi lisätä opinnoilla uskottavuuttaan ja taitojaan kolumnistina. Toimittajaksi pyrkivistä iso osa halusi keskittyä ainoastaan urheiluun, muotiin ja viihteseen, elokuvaan ja musiikkiin tai vaikkapa pitkien henkilöjuttujen tekemiseen. Perusuutistyö kiinnosti enää harvaa.

Tämä kertoo paitsi länsirannikon ilmapiiristä myös perinteisen journalismin murroksesta ja houkuttelevuudesta nuorten yhdysvaltalaisien silmissä. Toki se on pakon sanelemaakin: toimittajan uraa ei pidetä kovin kiveen kirjoitettuna tai rahakkaana.

Se, että ihmiset tulivat näin erilaisista taustoista ja halusivat näin erilaisiin töihin, oli Specialized Journalism -ohjelman vahvuus ja heikkous. Väittelyt olivat parhaimmillaan värikkäitä ja moniäänisiä. Mutta kun yhteisiä intressejä oli verrattain vähän, ryhmän yhteen liimaamiseksi ja keskustelujen fokuoimiseksi olisi tarvittu taitavaa johtamista. Sellaista ei nyt ollut. (Specialized Journalism Arts -puolella oli selvästi koherentimpi meininki.) Kaikilla SJ-opiskelijoilla oli oma henkilökohtainen opintopolkunsa, ja kerran viikossa kokoontuimme yhteen keskustelemaan milloin mistäkin. *Critical thinking* -kurssin idea oli hieno, kuten myös *Reporting Decisionsin*, eli kriittisen ajattelun lisääminen ja journalististen valintojen kyseenalaistaminen. Kumpikaan professoreista, Sandy Tolan tai Michael Parks, ei kuitenkaan saanut luokkaa täysin otteeseensa. Parks ja Tolan ovat kunnioitettavia konkarijournalisteja mutta opetusmetodeissaan ja aihevalinnoissaan hieman vanhanaikaisia. Vaikka luettavaksi määrätyt artikkelit ja kirjat olivat mielenkiintoisia, harva jaksoi lukea niitä tai osallistua keskusteluun. Tämä ei tarkoita, ettenkö olisi hyötynyt kyseisistä kursseista mitenkään – vain eri tavalla kuin olin odottanut: opin vähemmän vertaisiltani journalisteilta mutta enemmän eritaustaisten amerikkalaisten ajattelutavoista ja elämäkokemuksista. Kurssin parasta antia olivat keskustelut ajankohtaisista uutisaiheista, etenkin journalismin poliittisuudesta ja mielipiteellisyydestä Yhdysvalloissa.

Kevät

Keväällä olin suunnitellut ottavani pari kurssia yliopiston muusta tarjonnasta, mutta lopulta valitsin kaikki kurssini Annenbergista. Koska kesällä ja syksyllä joidenkin kurssien anti oli jäänyt hitusen vajaaksi, kyselin suosituksia opettajista, joiden käsittelyssä voisin oppia mahdollisimman paljon. Päädyin siten tutkivan journalismin jatkokurssille ja kansallisen turvallisuuden erikoiskurssille. Hyvä niin, koska niistä tuli lempikurssejani.

Vaikka olin etukäteen ajatellut, etten opiskele mitään, mitä jo “osaan”, *Advanced Investigative Reporting* antoi monin tavoin ajattelemisen aihetta. Kurssia veti juuri työelämästä yliopistolle palkattu Mark Schoofs. (Useimmat Annenbergin opettajat tekivät journalistin töitä opettamisen ohessa, tai toisin päin, mikä oli erinomaista.) Schoofs oli työskennellyt Wall Street Journalin ja ProPublican lisäksi Buzzfeedissa, jonne hän loi nollasta menestyksekkään tutkivan journalismin osaston. Hänellä oli rima todella korkealla – liiankin korkealla opiskelijoiden realiteetteihin nähden – mutta hän teki minuun vaikutuksen: vaati paljon, mutta antoi myös paljon.

Meitä oli kurssilla vain viisi, mikä kertoo Annenbergin opiskelijoiden painotuksista. Oli luksusta päästä juttelemaan kurssilla vierailleiden toimittajien kanssa intiimissä ympäristössä. Heistä useat olivat Schoofsin tavoin joko Pulitzer-palkittuja tai -finalisteja. Oli kiinnostavaa kuulla, minkälaisien ongelmien kanssa amerikkalaiset kollegat kamppailevat. Tuli selväksi, että tutkivan journalistin elämä Yhdysvalloissa on jäätävää rääkkiä. Toisaalta, kun juttu breikkaa, se breikkaa isosti. Paljastusten potentiaalinen vaikutus ja mittakaava on valtava.

Schoofsin avustuksella paahdoin keväällä kasaan lopputyötäni, jonka aiheeksi valikoitui palomiesten post-traumaattinen stressi ja itsemurhat, jotka ovat lisääntyneet Kalifornian

maastopalojen vuoksi. Alun perin lopputyöni piti käsitellä XR:ää eli yhdistettyä todellisuutta, mutta käytännön syistä vaihdoin aiheen tammikuussa. Aiheen vaihto osoittautui järkeväksi, koska pystyin käyttämään artikkelin osia samalla tutkivan kurssin päättötyönä. Lopputyöni muoto oli pitkä feature-artikkeli.

Myös *National Security Journalism* -kurssi oli otteeltaan tutkiva. Se tarjosi sisäpiiritietoa toimittajilta, jotka selvittelevät työkseen Yhdysvaltain tiedusteluun ja turvallisuuteen liittyviä salaisuuksia. Kurssin vetäjä Marc Ambinder oli ollut töissä muun muassa *The Atlanticissa* ja kirjoittanut aihepiiristä kirjoja. Toisena opettajana toimi Josh Campbell, joka oli ollut pitkään FBI:ssa ennen hyppäämistään aidan toiselle puolelle CNN:n toimittajaksi. Meitä oli tälläkin kurssilla vain kourallinen, neljä opiskelijaa. Tuntui uskomattomalta, että kurssi ylipäätään järjestettiin näin pienellä osallistujamäärällä, mutta koulu halusi profiloitua "vakavammin otettavan" journalismin opinahjona ja pitää kiinni maineikkaista rekrytoinneistaan. Sen ansiosta nautin tälläkin kurssilla lähes yksityisopetuksesta. Kun Campbellin entinen pomo, Trumpin erottama FBI-johtaja James Comey pyyhälsi tunnillemme yllätysvieraaksi, sain tentata häntä käytännössä kasvotusten. Hetki oli kieltämättä yksi vuoden ikimuistoisimpia. Myös muut meille aikaansa ja ajatuksiaan suoneet vierailijat olivat huippuja. Puhuimme Skypen välityksellä muun muassa Edward Snowdenin asianajajan kanssa.

National Security Journalism oli niin sanottu erikoistumiskurssini, jollainen kaikkien SJ-opiskelijoiden pitää valita. On hyvä huomata, että läheskään jokaista koulun mainostamaa *Specialized Reporting* -kurssia ei järjestetä joka vuosi. Vaaditun "erikoistumisen" voi käytännössä tehdä missä tahansa tiedekunnassa. Kannattaa vain neuvotella asiasta rohkeasti.

Kansallisen turvallisuuden kurssi oli hieno siksin, että siihen sisältyi viikon opintomatka Washingtoniin. Vaikka reissuun paloi maaliskuinen kevätloma, se oli sen arvoista. Vierailimme muun muassa FBI:n päämajassa ja kongressissa. Olin ylipäätään ällistynyt koulun resursseista, joiden ansiosta pääsin vielä keväällä Nicar-datajournalismikonferenssiin lähelle Los Angelesia. Siellä sain pikaperehdytyksen Python-ohjelmointiin.

Lisäksi suoritin keväällä edellä mainitun *Specialized Journalism: Reporting Decisions* -kurssin, jota veti SJ-ohjelman johtaja Michael Parks. Kurssi oli aika työläs, ja rehellisesti sanottuna olisin mieluusti nipistänyt osan analyysi-, luku- ja ryhmätyötehtäviin kuluneesta ajasta johonkin tähdellisempään.

Jatkoin keväällä Robert Hernandezin VR-opetuksessa. Hernandez räätälöi muutamalle syksyn oppilaalleen mahdollisuuden jatkaa *Emerging Technologies* -kurssilla, joten vietin myös kevätlukukauden tiistai-illat perehtyen VR- ja AR-kokeiluihin. Koin, että minulla oli aiheesta vielä paljon opittavaa.

Äänestimme kevätkurssin teemaksi ilmastonmuutoksen. Valitettavasti ryhmän journalistiset tuotokset jäivät odotettua vaisummiksi, ja otin lopulta yksin erillisprojektin hoitaakseni Hernandezin ehdotuksesta. Se koski Meksikosta Yhdysvaltoihin pyrkineiden siirtolaisten tavaroita, joita he olivat pudottaneet autiomaahan. Skannasimme niistä kolmiulotteisia malleja, joista loin Snapchatiin AR-kokemuksia. Projekti oli tärkeä ja mielekäs, vaikka

hyppäsinkin siihen kesken matkaa ja siinä olisi ollut potentiaalia enempäänkin. Lopputuloksen voi nähdä [täältä](#).

Hernandez on pahamaineisen tunnettu siitä, että hänen kurssitöitään väännetään vielä lukukauden päättymisen jälkeen, ja niin kävi nytkin. Hän hioi nettisivun yksityiskohtia kanssani vielä kesällä. Koska tiesin, että hän lähettää opiskelijoidensa töitä aina kilpailuihin, ylimääräinen säätö ei haitannut minua liikaa. Kyse oli kuitenkin oikeasta journalistisesta tuotoksesta, toisin kuin pelkästään professoreille kirjoitetuissa esseissä, jotka koin vähemmän motivoiviksi. Enhän ollut tullut täydennyskouluttautumaan arvosanojen vaan aidon oppimisen vuoksi.

Opin tuntemaan Hernandezin opettajista parhaiten myös luokkahuoneen ulkopuolella. Lähdin usein mukaan hänen ehdottamiinsa ylimääräisiin puuhailuihin ja tapahtumiin. Kääntöpuolena oli, että tekemisen määrä paisui helposti yli äyräiden. Kahden opintopisteen kurssi oli todellisuudessa kuusi opintopistettä. Vaikka kurssityöt eivät ehkä olleet niin timanttisia kuin olisivat voineet olla, Hernandezin ajattelutavassa on puolensa: aina ei tule priimaa, mutta ainakin tuli yritettyä. Viime lukuvuonna käytimme AR-jakelukanavana Snapchatia, koska siihen mahtuivat isoimmat tiedostot. Snapchat oli muutenkin käytännöllinen: ilmainen, helppo ja yleisessä käytössä. Koska teknologia kehittyy nopeasti, tänä vuonna testissä ovat varmasti jo eri alustat. Tärkeämpää kuin hallita jokainen uusi teknologia on kyetä näkemään tarinankerronnassa uusia mahdollisuuksia.

Opiskelusta yleisesti

Opiskelu Annenbergissa oli käytännönläheistä ja professoreiden paneutuminen henkilökohtaista. Tunneilla oli keskusteleva ja mielipiteiden vaihtoon kannustava ilmapiiri. Suomalaisen koulujärjestelmän kasvatille ajatus opiskelijasta maksavana asiakkaana oli virkistävä. Ohjausta ja apua sai, jos sitä vaati. Vaikka professorit olivat kiireisiä, heidän välitön suhteensa opiskelijoihin oli yksi opintojen parhaista puolista.

Toki opettajat myös myivät itseään yhtä paljon opiskelijoille kuin opiskelijat opettajille. Koodaustunnilla kuunneltiin opiskelijoiden toivemusiikkia Spotifysta, ja opiskelijoiden palautteeseen suhtauduttiin vakavasti. Koulun johto tuli jopa pari kertaa erikseen kiittämään antamastani palautteesta.

Parasta Specialized Journalism -ohjelmassa on se, että kurssinsa saa valita melko vapaasti. Kurssivalinnat määrittävät pitkälti sen, minkälainen vuodesta muotoutuu. Itse painotin opinnoissani journalistisia taitoja. Oikean kurssikombinaation löytäminen vie aikaa, koska yliopiston tarjonta on massiivinen, kurseja voi olla päällekkäin ja osaan pitää puhua itsensä sisään. Vapaavalintaisia kurseja mahtuu lukujärjestykseen vain 2–4 lukukaudessa. Pakollisia on noin kolmasosa opintopisteistä. Muitakin rajoituksia on: kandidaton kurseja ei saa ottaa ollenkaan, esimerkiksi kielten alkeiskurseja, vaan kurssien pitää olla ylintä 500-tasoa tai rajatusti 400-tasoa. Opintopisteitä voi kuitenkin säätää tekemällä osan *Directed Research* -muodossa eli niin sanottuna henkilökohtaisena ohjauksena. Näin minäkin tein kolmella kurssilla, jotta sain ne mahtumaan säätiön rahoittamien 34 opintopisteen sisään. Käytännössä istuin luennoilla ja tein samat tehtävät kuin muutkin, mutta sain todistukseen

vähemmän opintopisteitä. Joissain tapauksissa opettaja antoi oppilaan tulla tunneille jopa "ilmaiseksi", kunhan tämä teki vaaditut työt ja tiedosti, ettei saanut kurssista virallista merkintää. Kuten sanottua, aina tuntui löytyvän joku keino keplotella säännöillä.

Kurssien sisällöistä kannattaa aktiivisesti kysellä ensimmäisistä päivistä lähtien. SJ-ohjelman opinto-ohjauksen varaan ei kannata jäädä. Puskaradion ansiosta en valinnut kursseja tietyiltä professoreilta, joita luonnehdittiin esimerkiksi työkeiksi tai heidän kurssejaan turhiksi tai supertyöläiksi. Amerikkalainen elo perustuu vahvasti suosituksiin. Kursseilla saa onneksi käydä istumassa ensimmäisillä kerroilla ennen kuin lyö valintansa lukkoon. (Tehtävät tosin alkavat heti.) Tässä kohtaa on hyvä kiittää aiempia stipendiaatteja, joiden neuvoista hyödyin lukemattomia kertoja sekä ennen opintoja että niiden aikana. Pähkäilinpä hakuprosessia, kurssivalintoja, muuttoa, vakuutuksia, tietokoneen hankintaa tai verotusta, Lauralta, Stefanilta, Jutalta ja Tuijalta sai apua. Superlämmin kiitos!

Vaikka työmäärästä oli varoiteltu, tuli se silti yllätyksenä. Koulutöitä oli melkein joka päivä aamusta iltaan ja viikonloppuinakin lähes poikkeuksetta. Tehtävänannot eivät olleet liian vaikeita, niitä oli vain todella paljon. Koska olen luonteeltani täydellisyyteen pyrkivä, karsin ominaisuutta tietoisesti vuoden aikana. Tajusin kantapään kautta, että suomalaisen "keskiverto" suoritus oli enemmän kuin riittävä, usein jopa porukan parhaimmistoa. Amerikkalaiset ovat tottuneet, miten mahdottomilta kuulostavista vaatimuksista selvittää: tekemällä sen, mihin rahheet sinä päivänä (tai yönä) riittävät. He ovat taitavia minimoimaan ponnistelut maksimoidakseen lopputuloksen. Metodilla ei välttämättä opi erityisen syvällisesti, mutta sillä suoriutuu yhdysvaltalaiselle koulujärjestelmälle tyypillisestä tappotahdista. Systemi sai tekemään paljon, muttei aina parastaan. Katsoin ihailien, kuinka amerikkalaiset keksivät aina jotain sanottavaa, vaikka eivät olisi lukeneet sanaakaan päivän oppimateriaaleista. *Fake it till you make it!*

Opin siis laskemaan rimaa ja olemaan tuottelias, mutta silti olisin toivonut, että joihinkin itselle merkityksellisiin asioihin olisi voinut keskittyä enemmän kuin toisiin. Ei-natiiville pienetkin tehtävät veivät enemmän aikaa kuin natiiville. Mutta kymmenen kuukauden tutkinnossa oli kaikille samat vaatimukset. Monia asioita jo tehneenä ja ainoana perheellisenä en saanut mitään erioikeuksia. (90 maisteriopiskelijan joukossa oli lisäksi yksi yksinhuoltajaäiti, mutta hän suoritti tutkinnon suosiolla kahdessa vuodessa.) Riittämättömyyden ja hutaisun tunteen kanssa oli opittava elämään. Professoreissakin oli eroja, joiden sisäistämiseen meni oma aikansa. Osa ei sietänyt minuutinkaan myöhästymistä, osalle deadlinet olivat hyvin ohjeellisia.

Nyt kun katson taaksepäin, jättäisin vielä tylymmin jotkut tehtävät hunningolle ja valikoisin, mihin panen paukut ja mihin en. On tärkeää jättää aikaa myös itsestä huolehtimiseen ja elämästä nauttimiseen. Itselläni oli sentään – onneksi – kotona kolme ihmistä, jotka veivät ajatukset säännöllisesti muualle. En voinut enkä edes halunnut vetää *all-nighterite* piristeiden voimin, kuten nuoremmat kollegat. Väsyneenä sain virtaa auringosta, ihmisten ystävällisyydestä ja kauniista kampuksista, jolla kävely oli joka kerta elämys. Puolison apu oli tietysti korvaamatonta. Jos hän ei olisi hoitanut pääosaa lasten läksyistä, ruokaostoksista ja muusta arjen pyörittämisestä, en tiedä mihin olisin päätynyt. (Huomasin yhtälön mahdottomuuden erinomaisesti yhdellä viikolla, kun hän oli vuoteenomana.)

Loppujen lopuksi yliopistoelämä oli jännä sekoitus ultimatumeita ja vapauksia. Professorit uhkailivat ja heristivät sormeja, mutta tiesivät sisimmässään, ettei aikuista ihmistä voi pakottaa. Painetta luotiin jatkuvasti, mutta aina löytyi jokin takaportti niille, jotka eivät suoriutuneet kaikista vaatimuksista. Toukokuuisessa valmistujaisseremoniassa SJ-opiskelijoiden annettiin hakea "todistukset" hatuissa ja viitoissaan, vaikka kukaan ei ollut oikeasti valmistunut määräaikaan mennessä. Tietääkseni olin meistä ensimmäinen, joka palautti lopputyönsä kesäkuun alussa. (Kieltämättä maaliskuinen thesis-deadline oli epärealistinen.) Kaikki lykkäsivät valmistumistaan elokuuhun ja todella moni itse asiassa tulevaan joulukuun asti. Valmistumisen venymisessä kesään oli se etu, että viisumiin sai pari kuukautta jatkoa.

Muusta koulun tarjonnasta

Yliopistolla kävi koko ajan mahtavia vierailijoita. Annenbergin dekaani Willow Bay sattuu olemaan naimisissa Disneyn toimitusjohtajan kanssa ja tuntee *kaikki*. Hän ja muu henkilökunta onnistuivat houkuttelemaan koululle näyttelijöitä, kirjailijoita, muusikoita, urheilijoita ja politiikan toimijoita. Joka viikko ympäri kampusta järjestettiin kiinnostavia keskustelutilaisuuksia, yleensä lounastarjoilun kera. Itse kävin kuuntelemassa esitykset muun muassa Kiinan kehityksestä, lohkoketjuista ja Microsoftin naisjohtajuudesta. Näitä oheistilaisuuksia kannattaa kytätä, sillä muuten harmittaa, jos huomaa mielenkiintoisen nimen, ensi-illan tai tv-show'n nauhoituksen menneen sivu suun. Koko Los Angeles on tietysti tapahtumien aarreaitta. Esimerkiksi lähielokuvateatterissamme kävivät puhumassa niin Morgan Freeman kuin Al Pacino.

Kaikilla Annenbergin opiskelijoilla on pääsy *Digital Loungen* kursseille, joita suosittelen. Ne ovat ylimääräisiä opetustuokioita erilaisista teknisistä taidoista. Kävin hakemassa lisäoppia muun muassa Adoben ohjelmista, jotka journalistiopiskelijat saavat ilmaiseksi, sekä Excelin, Photoshopin ja karttojen käytöstä. Toivon, että olisin ehtinyt hyödyntää *Digital Loungen* tarjontaa vielä enemmän.

Annenbergin Media Centerissä en itse juurikaan pyörinyt, mutta osa toimittajaopiskelijoista miltei asui siellä. Media Center on hieno ja moderni toimitusympäristö, jossa opiskelijat tekevät oikeita uutislähetystyksiä ja -sisältöjä. Toimituksen tehtäviin on haku syksyisin ja keväisin, ja osasta saa jopa palkkaa. Opiskelijat saavat tehdä tiloissa myös omia talk show -ohjelmiaan, joita kohtaan oli suuri kiinnostus. Työskentely Media Centerissä on mainio lisä opiskeluihin, varsinkin jos ei ole tehnyt töitä uutistoimituksessa.

SJ-ryhmästä

Opiskelukokemukseen vaikuttaa luonnollisesti se, minkälainen porukka omaan vuoteen sattuu. Meitä oli SJ-ohjelmassa tällä kertaa 20, joista valtaosa oli amerikkalaisia. Ulkomailta oli lisäksi venäläinen, kanadalainen, kiinalainen ja indonesialainen. Kaksi ensimmäistä tekivät tutkinnon kahdessa vuodessa ja olivat siten paljon poissa, kaksi jälkimmäistä

sattuivat olemaan todella vaitonaisia. Sain siten usein edustaa keskusteluissa “ammatin asiantuntijan” ohella “kiintiöulkomaalaista”.

Käytännössä vietin yhtä paljon aikaa Master of Science (MS) -opiskelijoiden kuin SJ-opiskelijoiden kanssa, koska kävimme samoilla tunneilla. MS-ryhmässä oli hieman enemmän ulkomaalaisia, etenkin intialaisia ja kiinalaisia, joista valtaosa oli suorittanut jo alemman korkeakoulututkinnon Yhdysvalloissa. Venäläinen nainen ja minä olimme ainoat eurooppalaiset lähes satapäisessä joukossa.

Sain kolme neljä hyvää kaveria, joiden kanssa jaoimme muutakin kuin opiskelukuulumisia. Minua yllätti se, kuinka vähän paikalliseen opiskelijaelämään sisältyi kahvilla tai lounailla lorvimista omiin Jyväskylän-vuosiini verrattuna. Ihmisillä tuntui olevan aina kiire, ja he hörppäsivät jättikahvinsa läppärillä töitä tehdessä. Kun ihmettelin tätä kerran yhdelle professorille, hän naurahti, että kahvilassa istuskelu on “eurooppalainen juttu” ja amerikkalaisesta näkökulmasta ajanhukkaa. Sosiaalisuutta oli siis vähemmän kuin olin odottanut. Toisinaan olisin kaivannut meininkiin vähän enemmän iloa ja rentoutta! On kuitenkin syytä huomauttaa, että lähtökohtani oli erilainen kuin muiden, koska minulla oli jo työpaikka, jota suurin osa oli koulun avulla etsimässä. Työnhaku ja epävarmuus tulevasta oli iso stressi.

Specialized Journalism -ohjelmassa on paljon hyvää ja hienoa, ja toivon että siitä pidetään kiinni. Tiedän, että ohjelmaan kohdistuu muutospaineita, jotta se palvelisi paremmin tarkoitustaan ja houkuttelisi aidosti uran keskivaiheilla olevia. Monilla ei ole varaa kalliiseen opiskeluvuoteen, ja heitä kannustetaan koulun penkille erilaisilla stipendeillä. Onneksi Annenbergin tasokkaat opettajat kompensoivat opiskelijoiden mahdollista kokemuksen puutetta. Juttuni menivätkin usein enemmän yksiin opettajien kuin opiskelijoiden kanssa. Heistä moni piti selvästi arvossa HS-säätiön lähettämiä suomalaisopiskelijoita.

Asuminen ja elämä

Valitsimme asuinpaikaksemme Santa Monican, jonne on kampukselta matkaa parikymmentä kilometriä. Moni suomalaisstipendiaatti ennen meitä oli päätynyt samaan ratkaisuun. Omassa vaakakupissamme painoivat alueen hyvät julkiset koulut ja hyvät julkiset yhteydet yliopistolle. Näin jouduimme hankkimaan vain yhden auton.

Asuinalueemme oli viehättävä ja rauhallinen, ja siellä oli helppo liikkua kävellen tai pyörällä. Naapurit olivat kivoja ja ihmiset yleisesti ystävällisiä. Lasten ala-aste oli erinomainen ja sijaitsi vain kolmen korttelin päästä kodistamme. Koulumaailma poikkesi monella tapaa suomalaisesta. Vanhempien odotettiin osallistuvan koulun arkeen niin rahallisesti kuin fyysisesti auttamalla. Santamonicalaiset perheet ovat keskimäärin varakkaita, joten lahjoituksilla katettiin muun muassa musiikki- ja taidetunnit. Koulun tapahtumat olivat järjestään upeita ja yhteisöllisyys ihailtavaa. Pääsy osaksi paikallisten perheiden elämää antoi aivan erilaisen näkökulman yhteiskuntaan kuin pelkät opiskelijaympyrät.

Meren läheisyys oli ihana bonus. Kävin aina ehtiessäni iltaisin rannalla haukkaamassa happea ja ihailemassa mahtipontista maisemaa. Biitsillä oli helppo piipahtaa myös koko

perheellä säiden salliessa. Meren vuoksi Santa Monicassa on selvästi viileämpää kuin monilla muilla Los Angelesin alueilla, ja varsinkin talvikuukausina takki oli tarpeen.

Kuljin kouluun käteväällä Expo-junalla. Ovelta ovelle aikaa meni noin tunti, joka ei ole Los Angelesissa matka eikä mikään. Käytin liikkumiseen kaupunkipyörää, joiden vuokrauspalveluita Santa Monicassa riitti. Tykkäsin junamatkoista, koska niiden aikana pystyi lukemaan tai tekemään jotain muuta järkevää. Pimeään aikaan tulin kotiin Uberilla. Kampuksen läheisyydessä tapahtui viikoittain ryöstöryityksiä, enkä halunnut ottaa turhia riskejä.

Muutimme kaupunkiin kaksi viikkoa ennen opintojen alkua. Se riitti tarpeellisten asioiden hoitamiseen: asunnon, auton, puhelinliittymien, pankkitilin, sähkö- ja kaasusopimusten, vakuutusten ja kodin tarvikkeiden hankkimiseen. Saimme huonekalut asevelihintaan stipendiaatti-Stefanilta, joka taas oli ostanut setin edellisvuoden stipendiaatilta Jutalta. Kalustettuja perheasuntoja ei ollut Santa Monicassa juurikaan tarjolla. Asuimme ensimmäiset päivät Stefanin ja hänen vaimonsa Tiinan tyhjässä kämpässä, mikä hyödytti meitä molempia. Sieltä oli helppo käydä näytöissä ja muuttaa huonekalut suoraan uuteen kotiin ilman ylimääräistä varastosäätöä.

Olin katsellut asuntoja jo Suomesta käsin, mutta käytännössä kodin hankkiminen etukäteen oli hankalaa. Kilpailu oli kovaa, ja asunnot liikkuvat nopeasti. Vuokraemännät ja -isännät piti vakuuttaa kunnollisuudestamme ja maksukyvyystämme: ulkomaalaisina, joilla ei ollut luottohistoriaa Yhdysvalloissa, jouduimme maksamaan kuuden kuukauden vuokran kerralla. Emme tunteneet Los Angelesin alueita, ja halusimme verrata niitä omin silmin. Monet asunnot olivat sitä paitsi niin huonossa kunnossa, että pelkkiin kuviin ei kannattanut luottaa.

Meillä kävi tuuri, ja koti löytyi viikossa. Se oli paitsi hyväkuntoinen myös vuokrasäädelty. Maksoimme kolmiosta vuokraa "vain" 3 000 dollaria kuussa. Santa Monican hintatasolla, ja suosituksen lähisyydestä, summa oli edullinen. Pihapiirissä asunut vuokraemäntämme paljastui aikamoiseksi nipottajaksi, ja hänen lukuisat sääntönsä aiheuttivat meille päänvaivaa. Vuoden päätteeksi saimme kuin saimmekin 6 000 dollarin vuokratakuumme takaisin, mikä oli suuri helpotus. Meille selvisi vasta sopimuksen kirjoittamisen jälkeen, että hän oli kuuluisa riitapukari alueella. (Toisaalta riidat eivät olleet paikallisessa vuokrabisneksessä poikkeuksellisia.) Suomeen paluun jälkeen on ollut ihana nauttia omasta rauhasta ja yksityisyydestä. Santa Monicassa asuimme vieressä naapureiden kanssa, ja kämppäämme niin näkyivät kuin kantautuivat kaikki elämän äänet, mukaan lukien 81-vuotiaan japanilaisrouvan unessa huudot. Silti meillä on ollut ikävä kivaa naapurustoamme.

Asumisen lisäksi ruokakauppoihin meni yllättävän paljon rahaa. Etenkin monet tuoretuotteet maksoivat enemmän kuin mihin olimme varautuneet. Toki euron kurssi oli varsin heikko koko vuoden dollariin nähden. Yritimme pitää huolen, ettei omia säästöjä kulunut arjen elämiseen matkustelua lukuun ottamatta. Budjetissa pysymistä auttoi oleellisesti yksi lisäapuraha, jonka olin saanut. Kun nelihenkinen perhe asuu yhdessä Yhdysvaltain kalleimmista kaupungeista eivätkä aikuiset käy töissä, on selvää, että menojaan joutuu säätelemään.

Yli jääneen ajan ja rahat käytimme reissaamiseen. Kiitospäivän vapailla ajoimme Grand Canyonille ja joululomalla Meksikoon. Keväällä emme matkustaneet minnekään ennen kuin opintoni olivat paketissa. Toukokuussa oli ihanaa palkita itsensä ja perheensä reissulla San Franciscoon ja Yosemiteen ja Sequoian kansallispuistoihin. Kesäkuussa, sen jälkeen kun olimme tyhjentäneet kämppämme ja myyneet koko irtaimistomme, suuntasimme road tripille Yhdysvaltain etelävaltioihin. Kävin vuoden aikana yhteensä 12 osavaltiossa. Yhdysvallat on mieletön matkailumaa ja jo pelkästään Kalifornia täynnä monipuolisia kohteita. Kannustan tulevia stipendiaatteja nauttimaan ainutlaatuisesta elinympäristöstä niin paljon kuin mahdollista, vaikka se onkin helpommin sanottu kuin tehty.

Lopuksi

Olen syvästi kiitollinen Helsingin Sanomien Säätiölle, että sain viettää kokonaisen, elämyksellisen vuoden Yhdysvalloissa. Kasvoin sekä journalistina että ihmisenä. Pääsin sinne missä tapahtuu, tutustuin monenlaisiin tyyppeihin, paransin kielitaitoa sekä tietysti ymmärrystä ammatin mahdollisuuksista. Jo pelkästään Yhdysvaltain jännitteisen tilanteen ja dramaattisten uutistapahtumien seuraaminen oli valaisevaa.

Myös perheenjäsenet palasivat kotiin monta kokemusta rikkaampina. Nyt kun olemme olleet Suomessa jonkin aikaa, muistelemme ainutlaatuista elämänvaihetta haikeudella. Täällä elämä on Kaliforniaan verrattuna leppoisaa mutta ei kovin dynaamista.

Jos haluat chillata ja ottaa rennosti, Annenberg ei ehkä ole paikkasi. Tutkinto sopii ihmiselle, joka ei pelkää kokeilla ja haastaa itseään. Vuosi kasvattaa ennen kaikkea itsevarmuutta ja uskallusta. Se saa menemään päin uusia asioita, vaikkei tietäisikään miten, ja luottamaan siihen, että kyllä tästä jotain tulee. Toivon, että osaisin puhaltaa samanlaista henkeä myös kollegoihin ja muihin kanssaihmiisiin koti-Suomessa.